

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Юридичний факультет
Кафедра теорії та історії держави і права

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

АРГУМЕНТАЦІЯ ТА КРИТИЧНЕ МИСЛЕННЯ В ПРАВООХОРОННІЙ ДІЯЛЬНОСТІ
підготовки бакалавра

Луцьк – 2025

Силабус вибіркового освітнього компонента «Аргументація та критичне мислення в правоохоронній діяльності» підготовки бакалавра.

Розробник: доцент кафедри теорії та історії держави і права, к. ю. н., доцент Крисюк Ю. П.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

(к.ю.н., доц. Фідря Ю.О.)

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри теорії та історії держави і права та порівняльного права протокол № 01 від 03 вересня 2025 р.

Завідувач кафедри:

д.ю.н., проф. Яцишин М.М.

© Крисюк Ю.П., 2025 р.

1. Опис ОК

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна (очна) форма навчання	Галузь знань: К Безпека та оборона	Аргументація та критичне мислення в правоохоронній діяльності, вибірковий
Кількість годин/кредитів 150/5	Спеціальність: К9 Правоохоронна діяльність	Рік навчання – 2-й
ІНДЗ: нема	Освітньо-професійна програма: Правоохоронна діяльність	Семестр – 4-й
		Лекції – 14 год.
		Практичні (семінарські) – 22 год.
		Самостійна робота – 104 год.
Мова навчання: українська	Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Консультації – 8 год.
		Форма контролю: залік

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Заочна форма навчання	Галузь знань: К Безпека та оборона	Аргументація та критичне мислення в правоохоронній діяльності, вибірковий
Кількість годин/кредитів 150/5	Спеціальність: К9 Правоохоронна діяльність	Рік навчання – 2-й
ІНДЗ: нема	Освітньо-професійна програма: Правоохоронна діяльність	Семестр – 4-й
		Лекції – 6 год.
		Практичні (семінарські) – 10 год.
		Самостійна робота – 116 год.
Мова навчання: українська	Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Консультації – 18 год.
		Форма контролю: залік

2. Інформація про викладача

Крисюк Юрій Петрович

Науковий ступінь: кандидат юридичних наук

Вчене звання: доцент

Посада: доцент кафедри теорії та історії держави і права

Контактна інформація: krysiuk.iurii@vnu.edu.ua

Дні занять: <https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi>

3. Опис ОК

1. Анотація курсу

Професійне мислення правоохоронця базується на законах логіки та на розумінні психологічних процесів, які протікають у людській свідомості. Бути інтелектуально незалежним, вміти уникати чи протистояти маніпуляціям процесам, ставити влучні питання, будувати доведення, спростування, проводити аналогію, висувати гіпотези, здійснювати пояснення, знаходити та усувати помилки в своїх та чужих міркуваннях, бути непереможним в дискусіях та полеміці – це ті вміння та навички, які кожен набуває в процесі навчання, і потім удосконалює протягом життя. Тому, саме розвиток цих вмінь сприяє формуванню майбутніх фахівців успішними, конкурентоздатними в повсякденному житті, юридичній практиці та правоохоронній діяльності.

2. Пререквізити

Вивчення освітнього компонента «Аргументація та критичне мислення в правоохоронній діяльності» передбачає наявність базових знань з наступних предметів: «Логіка», «Теорія держави і права», «Етичні основи правоохоронної діяльності».

3. Мета і завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення освітнього компонента «Аргументація та критичне мислення в правоохоронній діяльності» – ознайомлення студентів із навичками правильно мислити з допомогою наукових понять і термінів, запобігання помилковим судженням і умовиводам, забезпечення правильності побудови думок, розвиток умінь логічно і аргументовано доводити істину або спростувати хибні положення, показувати можливості логічного мислення у практичній діяльності; створення логічного базису для засвоєння всіх навчальних дисциплін, наукової роботи студентів; оволодіння системним мисленням та функціональною моделлю критичного мислення, що базується на ґрунті цінностей, усвідомленості, самостійності, рефлексивності, цілеспрямованості, контрольованості, самоорганізованості когнітивних дій.

Завдання освітнього компонента «Аргументація та критичне мислення в правоохоронній діяльності»:

- вивчення основних понять і термінів логіки;
- опанування основних законів мислення;
- засвоєння форм мислення та правил оперування ними;
- розвиток вміння аналізувати логічну структуру міркувань, виявляти логічні помилки та парадокси;
- ознайомлення із основними розділами неklasичної логіки (правнича аргументація та критичне мислення норм, часова, епістемічна правнича аргументація та критичне мислення) та застосування цих знань в економіці чи юриспруденції;
- підвищення культури мислення;
- розвиток вміння логічно й аргументовано доводити істинні або спростовувати хибні положення;
- формування у студентів системи метакогнітивних умінь працювати з інформацією і бути джерелом її творення, взаємодіяти з носіями інформації;
- формування у студентів досвіду системного мислення;
- ознайомлення з технологіями критичного мислення;

- застосування набутих теоретичних знань у конкретних видах практичної діяльності.

4. Результати навчання (Компетентності)

У разі успішного завершення курсу студент зможе набути:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 8. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні

Спеціальні компетентності спеціальності (СК):

СК 1. Усвідомлення функцій держави у сфері правоохоронної діяльності, способів та механізмів реалізації цих функцій.

СК 3. Здатність до критичного мислення та системного аналізу правових явищ.

СК 4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати правову інформацію з різних джерел.

СК 5. Здатність визначити придатні для юридичного аналізу факти, систематизувати одержані результати, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

СК 9. Здатність надавати правоохоронні послуги.

СК 10. Здатність до аналізу та оцінки причин, умов та факторів, що впливають на вчинення кримінальних та адміністративних правопорушень.

СК 11. Здатність визнавати особу правопорушника, аналізувати кількісні та якісні показники злочинності.

Результати навчання (РН):

РН 1. Розуміти історичний, соціальний, економічний, технологічний і культурний контексти розвитку правоохоронної діяльності.

РН 2. Вести міжособистісний діалог та превентивну комунікацію з метою виконання завдань професійної діяльності.

РН 3. Розуміти та професійно застосовувати понятійний апарат права та правоохоронної діяльності.

РН 4. Формулювати і перевіряти гіпотези, виокремлювати юридично значущі факти, виявляти причинно-наслідкові зв'язки в діях і явищах для прийняття оптимального рішення в конкретних ситуаціях.

РН 5. Розробляти тексти, документи з питань професійної діяльності, вільно спілкуватися українською та іноземною мовами.

РН 6. Знати і розуміти принципи доброчесності та норми етичної поведінки, дотримуватися їх у професійній діяльності.

РН 10. Виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

РН 11. Знати і розуміти сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.

РН 12. Адаптуватися і ефективно діяти у стандартних професійних ситуаціях, а також у

разі ускладнення оперативної обстановки, підвищення фізичного та психологічного навантаження.

РН 13. Знати і розуміти вимоги законодавства, здійснювати кваліфікацію адміністративних та кримінальних правопорушень, грамотно оформлювати процесуальні документи, що використовуються під час провадження у справах про адміністративні та кримінальні правопорушення, застосовувати превентивні та примусові поліцейські заходи.

РН 15. Працювати самостійно та в команді при виконанні службових (посадових) обов'язків та під час розв'язання складних спеціалізованих задач у сфері правоохоронної діяльності.

РН 22. Оцінювати оперативну (бойову) обстановку, рівень потенційних загроз та викликів, прогнозувати їх розвиток, застосовувати тактичні методи превентивного та силового втручання для запобігання та припинення правопорушень, усунення загроз внутрішньому безпековому середовищу, державному суверенітету та територіальній цілісності держави, у тому числі у взаємодії з іншими уповноваженими на це органами та громадою.

5. Структура ОК

денна (очна) форма

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					Форма контролю/ бали
	Усього	Лекції	Практичні	Сам. робота	Консультації	
Змістовий модуль 1. Теорія аргументації.						
Тема 1. Історичний розвиток теорій правничої аргументації.	9	1	1	7		2
Тема 2. Поняття про аргументацію. Структура аргументації.	9	1	1	7		3
Тема 3. Форма та види аргументації.	11	1	2	7	1	3
Тема 4. Аналіз отриманої інформації за допомогою аналітичного мислення.	11	1	2	7	1	3
Тема 5. Загальнологічні підстави юридичної аргументації.	11	1	2	7	1	3
Тема 6. Мова права як підґрунтя юридичної аргументації.	11	1	2	7	1	3
Тема 7. Правила та закони, які удосконалюють аргументацію в правоохоронній діяльності.	11	1	2	7	1	3
Контрольна робота 1						30
Разом за змістовим модулем 1	73	7	12	49	5	50
Змістовий модуль 2. Критичне мислення в професійній діяльності правоохоронця.						
Тема 8. Поняття про критику. Види критики.	9	1	1	7		2
Тема 9. Поняття критичного мислення.	9	1	1	7		3
Тема 10. Особливості критичного мислення.	11	1	2	7	1	3
Тема 11. Методи критичного мислення.	11	1	2	7	1	3
Тема 12. Логічне доведення в правоохоронній діяльності.	11	1	2	7	1	3
Тема 13. Комплекс «запитання-відповідь» в юридичній аргументації.	13	1	1	10	1	3
Тема 14. Правила і помилки в аргументації та критиці.	13	1	1	10	1	3
Контрольна робота 2						30
Разом за змістовим модулем 2	77	7	10	28	5	50
Усього годин	150	14	22	104	10	100

заочна форма

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					Форма контролю/ бали
	Усього	Лекції	Практичні	Сам. робота	Консультації	
Змістовий модуль 1. Теорія аргументації.						
Тема 1. Історичний розвиток теорій правничої аргументації.	7			6	1	
Тема 2. Поняття про аргументацію. Структура аргументації.	8	1	1	5	1	4
Тема 3. Форма та види аргументації.	8		1	6	1	4
Тема 4. Аналіз отриманої інформації за допомогою аналітичного мислення.	11	1		9	1	
Тема 5. Загальнологічні підстави юридичної аргументації.	8	1	1	5	1	4
Тема 6. Мова права як підґрунтя юридичної аргументації.	11			9	2	
Тема 7. Правила та закони, які удосконалюють аргументацію в правоохоронній діяльності.	9		1	6	2	4
Контрольна робота 1						30
Разом за змістовим модулем 1	62	3	4	46	9	46
Змістовий модуль 2. Критичне мислення в професійній діяльності правоохоронця.						
Тема 8. Поняття про критику. Види критики.	11			10	1	
Тема 9. Поняття критичного мислення.	12		1	10	1	4
Тема 10. Особливості критичного мислення.	12		1	10	1	4
Тема 11. Методи критичного мислення.	12		1	10	1	4
Тема 12. Логічне доведення в правоохоронній діяльності.	14	1	1	10	2	4
Тема 13. Комплекс «запитання-відповідь» в юридичній аргументації.	13	1	1	10	1	4
Тема 14. Правила і помилки в аргументації та критиці.	14	1	1	10	2	4
Контрольна робота 2						30
Разом за змістовим модулем 2	88	3	6	70	9	54
Усього годин	150	6	10	116	18	100

Форма контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

6. Завдання для самостійного опрацювання

Денна форма

Тема №	Питання	Кількість годин
1.	Виникнення і розвиток теорії аргументації в античній Греції і Римі. Розвиток теорії аргументації в Середньовіччі та в епоху Нового часу. Сучасні теорії аргументації.	4
2.	Термін «аргументація» як процес обґрунтування певного положення на підставі використання інших положень. Скорочені аргументації: проблема та способи відновлення аргументації супротивника у повному вигляді.	4
3.	Дедуктивна аргументація як обґрунтування тези на підставі аргументів, прийнятих раніше, (з істинних засновків отримують істинний висновок). Недедуктивне (правдоподібне) міркування як спосіб обґрунтування лише певного ступеню ймовірності тези (істинність засновків не гарантує істинності висновку). Основні види правдоподібних міркувань: індуктивні міркування і міркування за аналогією. Міркування за аналогією як один із найдавніших способів побудови аргументації. Види непрямой аргументації: апагогічна аргументація та розділова аргументація.	4
4.	Аналіз і синтез у юриспруденції. Розуміння інформації та її оцінка юристом. Оцінювання фактів і доказів у юридичній діяльності. Знаходження, упізнання й оцінка інформації в тексті. Пояснення, аргументація та доведення в юриспруденції.	4
5.	Закони (принципи) традиційної логіки. Логічні форми думки: загальна характеристика. Визначення логічної форми. Види логічних форм, їх функції.	4
6.	Загальна характеристика мови права. Мова права як семіотична система. Юрислінгвістичний аналіз мови закону як підґрунтя юридичної аргументації.	4
7.	Логічна структура аргументації. Система правил аргументації. Основні різновиди доведення в логіці висловлювань юриста. Визначення впливу нових фактів або норм на тактику аргументації.	4
8.	Критика як обґрунтування безпідставності процесу аргументації, який відбувся раніше. Спростування як окремий вид критики. Структура критики: теза та аргументи. Види критики: критика тези, критика аргументів і критика форми (схеми). Критика тези як обґрунтування безпідставності (хибності або малого ступеня правдоподібності) тези, яку висуває пропонент. Критика аргументів як обґрунтування безпідставності (хибності або малого ступеня правдоподібності) аргументів, які застосовує пропонент для обґрунтування тези. Критика форми (схеми) як обґрунтування безпідставності форми аргументації, яку застосовує пропонент.	4

9.	<p>Два підходи до визначення, формування і розвитку критичного мислення. Критичне мислення як удосконалення самого процесу розумової діяльності людини з метою покращення результатів мислення на основі їх критичного аналізу, розуміння й оцінки (А. Бандурка, Т. Воропай, В. Руджеро, Р. Пауль, О. Тягло та ін.).</p> <p>Критичне мислення як рефлексивне мислення, сфокусоване на вирішенні того, у що вірити і як діяти (Д. Дьюї, Дж. Браус, Д. Вуд, Е. Глассер, Р. Х. Джонсон, Д. Кластер та ін..)</p> <p>Розробка технології розвитку критичного мислення Д. Стіл, К. Хобартом, В. Сміт, С. Волтером (Університет Північної Айови США).</p> <p>Критичне мислення як результат формування та розвитку культури мислення.</p> <p>Ціннісна основа критичного мислення.</p> <p>Особливості побудови системи цінностей і сенсів.</p>	4
10.	<p>Основні риси критичного мислення за Д Кластером: самостійність, постановка проблеми, прийняття рішення, чітка аргументованість, соціальність.</p> <p>Аналітичне мислення – характерні ознаки.</p> <p>Інтуїтивне мислення – критерії, що відрізняють інтуїтивний умовивід від випадкового судження.</p> <p>Змістовний блок критичного мислення: загальнометодологічні принципи і загальні стратегії.</p> <p>Спрямованість критичного мислення – створення нового на підставі обмеження нежиттєздатного і нефункціонального, збереження функціонального.</p>	4
11.	<p>Один із основних методів критичного мислення - метод «Сократівське опитування».</p> <p>Групи сократівських запитань.</p> <p>Особливості практичного використання сократівського опитування.</p> <p>Відповіді на сократівські запитання як різностороння, повна, об'єктивна інформація щодо теми.</p> <p>Приєм INSERT як метод ефективного аналізу інформації при читанні.</p> <p>Методи критичної обробки інформації.</p>	4
12.	<p>Пряме та непряме доведення в юриспруденції.</p> <p>Обґрунтування висновків.</p> <p>Застосування поняття логічного наслідку, необхідної та достатньої умови в практичній діяльності правоохоронця.</p> <p>Прийняття рішення у невизначеній ситуації.</p>	4
13.	<p>Загальна характеристика запитань.</p> <p>Правила щодо запитань та помилки, пов'язані з порушенням цих правил.</p> <p>Відповіді та їх види.</p> <p>Правила відповідей та типові помилки при їх порушенні.</p>	4
14.	<p>Помилка (ignoratio elenchi): «втрата тези» і «підміна тези».</p> <p>Помилка «необґрунтований аргумент» («хибний аргумент» і «випередження основи»).</p> <p>Помилка «коло в обґрунтуванні».</p> <p>Помилка «надмірне обґрунтування».</p> <p>Помилка «безпідставні аргументи».</p>	4
	Разом	56

Заочна форма

Тема №	Питання	Кількість годин
1.	Виникнення і розвиток теорії аргументації в античній Греції і Римі. Розвиток теорії аргументації в Середньовіччі та в епоху Нового часу. Сучасні теорії аргументації.	6
2.	Термін «аргументація» як процес обґрунтування певного положення на підставі використання інших положень. Способи аргументації: емпірична та теоретична аргументація. Структура аргументації: теза, аргументи та форма (демонстрація, схема). Скорочені аргументації: проблема та способи відновлення аргументації супротивника у повному вигляді.	5
3.	Дедуктивна аргументація як обґрунтування тези на підставі аргументів, прийнятих раніше, (з істинних засновків отримують істинний висновок). Недедуктивне (правдоподібне) міркування як спосіб обґрунтування лише певного ступеню ймовірності тези (істинність засновків не гарантує істинності висновку). Основні види правдоподібних міркувань: індуктивні міркування і міркування за аналогією. Індуктивне міркування як перехід від окремого знання про предмети даного класу до загального знання про всі предмети цього класу. Види індуктивних міркувань: повна і неповна індукція. Основні види аналогії: аналогію предметів та аналогію відношень. Доказова аргументація (доведення) як встановлення істинності тези з використанням логічних засобів за допомогою аргументів, істинність яких вже задалегідь визначена. Недоказова аргументація, основні види. Пряма та непряма аргументація. Пряма аргументація як міркування від аргументів до тези.	6
4.	Аналіз і синтез у юриспруденції. Розуміння інформації та її оцінка юристом. Оцінювання фактів і доказів у юридичній діяльності. Знаходження, упізнання й оцінка інформації в тексті. Пояснення, аргументація та доведення в юриспруденції.	9
5.	Закони (принципи) традиційної логіки. Логічні форми думки: загальна характеристика. Визначення логічної форми. Види логічних форм, їх функції.	5
6.	Загальна характеристика мови права. Мова права як семіотична система. Юрислінгвістичний аналіз мови закону як підґрунтя юридичної аргументації.	9
7.	Логічна структура аргументації. Система правил аргументації. Основні різновиди доведення в логіці висловлювань юриста. Визначення впливу нових фактів або норм на тактику аргументації.	6
8.	Спростування як окремий вид критики. Структура критики: теза та аргументи. Форми (схеми) критики: дедуктивні або недедуктивні міркування. Види критики: критика тези, критика аргументів і критика форми (схеми). Пряма і непряма критика тези. Пряма критика тези «зведення до абсурду». Непряма критика як обґрунтування антитези. Критика аргументів як обґрунтування безпідставності (хибності або малого ступеня правдоподібності) аргументів, які застосовує пропонент для	8

	обґрунтування тези. Критика форми (схеми) як обґрунтування безпідставності форми аргументації, яку застосовує пропонент.	
9.	Критичне мислення як удосконалення самого процесу розумової діяльності людини з метою покращення результатів мислення на основі їх критичного аналізу, розуміння й оцінки (А. Бандурка, Т. Воропай, В. Руджеро, Р. Пауль, О. Тягло та ін.). Критичне мислення як рефлексивне мислення, сфокусоване на вирішенні того, у що вірити і як діяти (Д. Дьюї, Дж. Браус, Д. Вуд, Е. Глассер, Р. Х. Джонсон, Д. Кластер та ін.) Розробка технології розвитку критичного мислення Д. Стіл, К. Хобартом, В. Сміт, С. Волтером (Університет Північної Айови США). Сутність критичного мислення як логічної саморефлексії. Критичне мислення як результат формування та розвитку культури мислення. Мислення критичне і творче мислення. Ціннісна основа критичного мислення. Особливості побудови системи цінностей і сенсів.	6
10.	Основні риси критичного мислення за Д Кластером: самостійність, постановка проблеми, прийняття рішення, чітка аргументованість, соціальність. Критичні запитання як необхідний етап отримання максимуму інформації, оцінки її істинності, об'єктивності та формулювання власного висновку. Складові критичного мислення. Аналітичне мислення – характерні ознаки. Інтуїтивне мислення – критерії, що відрізняють інтуїтивний умовивід від випадкового судження. Змістовний блок критичного мислення: загальнометодологічні принципи і загальні стратегії. Спрямованість критичного мислення – створення нового на підставі обмеження нежиттєздатного і нефункціонального, збереження функціонального. Принципи, що становлять фундамент критичного мислення: скептицизм і об'єктивність.	6
11.	Алгоритм критичного мислення, основні фази: аналіз, розуміння, оцінка, критика. Характеристика основних прийомів критичного мислення. Основні стратегії мислення. Один із основних методів критичного мислення - метод «Сократівське опитування». Групи сократівських запитань. Особливості практичного використання сократівського опитування. Відповіді на сократівські запитання як різностороння, повна, об'єктивна інформація щодо теми. Прийом INSERT як метод ефективного аналізу інформації при читанні. Методи критичної обробки інформації. Основні техніки критичного мислення.	6
12.	Пряме та непряме доведення в юриспруденції. Доведення за аналогією у юриспруденції. Обґрунтування висновків. Застосування поняття логічного наслідку, необхідної та достатньої умови в практичній діяльності правоохоронця. Прийняття рішення у невизначеній ситуації.	5

13.	Загальна характеристика запитань. Структура запитань. Види запитань. Правила щодо запитань та помилки, пов'язані з порушенням цих правил. Відповіді та їх види. Правила відповідей та типові помилки при їх порушенні.	5
14.	Правила і помилки щодо тези. Чіткість, ясність, однозначність як головна умова ефективності аргументації і критики. Незмінність протягом усієї аргументації або критики. Помилка (ignoratio elenchi): «втрата тези» і «підміна тези». Правила і помилки щодо аргументів. Чіткість і ясність аргументів. Обґрунтованість (повністю або частково). Помилка «необґрунтований аргумент» («хибний аргумент» і «випередження основи») Незалежність від тези. Помилка «коло в обґрунтуванні». Достатність для обґрунтування тези. Помилка «надмірне обґрунтування». Відповідність аргументів тези. Помилка «безпідставні аргументи». Помилка «не підтверджує» («не впливає»).	10
	Разом	92

7. Політика оцінювання

Основним видом роботи викладача зі студентами є семінарське заняття.

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях. Під час виконання контрольних заходів (контрольних робіт, заліку) використання гаджетів заборонено. У разі порушення цієї заборони роботу буде анульовано без права перескладання.

Перездача тем можлива до початку заліково-екзаменаційної сесії відповідно до графіку чергування викладача, затвердженого на кафедрі теорії та історії держави і права (каб. В-123).

Оцінювання роботи студента

На семінарських заняття студенти, відповідно до вказівок викладача, можуть відповідати усно, доповнювати основні відповіді, готувати письмові відповіді на окремі питання, виконувати тестові та творчі завдання.

Для оцінювання успішності студента застосовується накопичувальна система балів.

В залежності від теми семінарського заняття студент може набрати від 0 до 3 балів.

Контрольна робота проводиться у формі самостійної роботи, де студент подає розгорнуту письмову відповідь на 2 запитання.

У разі, якщо студент не з'явився на контрольну роботу, вона не перездається.

Політика щодо академічної доброчесності

Вивчаючи курс «Аргументація та критичне мислення в правоохоронній діяльності», студент погоджується виконувати етичні принципи та визначені законом правила, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності студентом передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога

застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Пропущені семінарські заняття перескладаються шляхом виконання завдань семінарського заняття або ж усної відповіді. За результатами перездачі виставляється оцінка відповідно до шкали оцінювання роботи студента на семінарських заняттях.

Пропуски на семінарських заняттях та негативні оцінки можуть бути перездані до початку семінарських занять по наступному модулю або до початку заліково-екзаменаційної сесії, якщо модуль останній в семестрі.

Перездача заліку відбувається відповідно до розкладу заліково-екзаменаційної сесії.

Бали зарахування формальної, неформальної та інформальної освіти

Види студентської наукової та практичної активності	Кількість балів
Публікація наукової статті в періодичному виданні студентських наукових праць	20 балів
Виступ на міжнародній, всеукраїнській студентській науково-практичній конференції з публікацією тез доповіді та отриманням сертифіката учасника	15 балів
Участь у II етапі Всеукраїнських студентських олімпіад	до 15 балів
Участь у II етапі Всеукраїнського конкурсу наукових робіт	до 20 балів

8. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль проводиться у формі заліку усно. Відповідно до Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки залік викладач виставляє за результатами поточної роботи за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силабусом освітнього компонента протягом семестру: аудиторної роботи під час лекційних, практичних, самостійної роботи, виконання ІНДЗ, контрольних робіт.

У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

Для отримання заліку необхідно набрати не менше 60 балів за 100-бальною шкалою. У випадку, якщо здобувач освіти набрав менше ніж 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості шляхом виконання комплексного контрольного завдання у формі тестів. Бали набрані здобувачем освіти під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку – 100. Повторне складання заліку, у разі отримання незадовільної оцінки допускається не більше двох разів: один раз викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Залік відбувається в період заліково-екзаменаційної сесії, передбаченої навчальним планом, згідно із затвердженим графіком освітнього процесу і розкладом.

Перелік питань на залік:

1. Виникнення і розвиток теорії аргументації в античній Греції і Римі.
2. Розвиток теорії аргументації в Середньовіччі та в епоху Нового часу.
3. Сучасні теорії аргументації.
4. Способи аргументації: емпірична та теоретична аргументація.
5. Структура аргументації: теза, аргументи та форма (демонстрація, схема).
6. Скорочені аргументації: проблема та способи відновлення аргументації супротивника у повному вигляді.
7. Форма аргументації як спосіб обґрунтування тези.
8. Дедуктивна аргументація як обґрунтування тези на підставі аргументів, прийнятих раніше, (з істинних засновків отримують істинний висновок).
9. Універсальність дедуктивної аргументації. Умови застосовування дедуктивної аргументації.
10. Недедуктивне (правдоподібне) міркування як спосіб обґрунтування лише певного ступеню ймовірності тези (істинність засновків не гарантує істинності висновку).
11. Основні види правдоподібних міркувань.
12. Індуктивне міркування як перехід від окремого знання про предмети даного класу до загального знання про всі предмети цього класу.
13. Види індуктивних міркувань: повна і неповна індукція.
14. Основні види неповної індукції: індукція шляхом переліку (популярна індукція) та індукція шляхом відбору (наукова індукція).
15. Міркування за аналогією як один із найдавніших способів побудови аргументації.
16. Основні види аналогії: аналогія предметів та аналогія відношень.
17. Помилки при недедуктивних (правдоподібних) міркуваннях.
18. Доказова аргументація (доведення) як встановлення істинності тези з використанням логічних засобів за допомогою аргументів, істинність яких вже заздалегідь визначена.
19. Форма доказової аргументації – дедуктивне міркування.
20. Недоказова аргументація, основні види.
21. Пряма та непряма аргументація.
22. Пряма аргументація як міркування від аргументів до тези.
23. Непряма аргументація як обґрунтування істинності шляхом встановлення хибності антитези.
24. Види непрямой аргументації: апагогічна аргументація та розділова аргументація.
25. Аналіз і синтез у юриспруденції.
26. Розуміння інформації та її оцінка юристом.
27. Оцінювання фактів і доказів у юридичній діяльності.
28. Знаходження, упізнання й оцінка інформації в тексті.
29. Пояснення, аргументація та доведення в юриспруденції.
30. Закони (принципи) традиційної логіки.
31. Логічні форми думки: загальна характеристика.
32. Визначення логічної форми.
33. Види логічних форм, їх функції.
34. Загальна характеристика мови права.
35. Мова права як семіотична система.
36. Юрислінгвістичний аналіз мови закону як підґрунтя юридичної аргументації.
37. Логічна структура аргументації.
38. Система правил аргументації.
39. Основні різновиди доведення в логіці висловлювань юриста.
40. Визначення впливу нових фактів або норм на тактику аргументації.
41. Критика як обґрунтування безпідставності процесу аргументації, який відбувся раніше.
42. Спростування як окремий вид критики.
43. Структура критики: теза та аргументи.
44. Форми (схеми) критики: дедуктивні або недедуктивні міркування.
45. Види критики: критика тези, критика аргументів і критика форми (схеми).

46. Пряма і непряма критика тези.
47. Пряма критика тези «зведення до абсурду».
48. Непряма критика як обґрунтування антитези.
49. Критика аргументів як обґрунтування безпідставності (хибності або малого ступеня правдоподібності) аргументів, які застосовує пропонент для обґрунтування тези.
50. Критика форми (схеми) як обґрунтування безпідставності форми аргументації, яку застосовує пропонент.
51. Два підходи до визначення, формування і розвитку критичного мислення.
52. Сутність критичного мислення як логічної саморефлексії.
53. Основне призначення та головний результат критичного мислення.
54. Критичне мислення як результат формування та розвитку культури мислення.
55. Мислення критичне і творче мислення. Ціннісна основа критичного мислення. Особливості побудови системи цінностей і сенсів.
56. Аналітичне мислення – характерні ознаки.
57. Інтуїтивне мислення – критерії, що відрізняють інтуїтивний умовивід від випадкового судження.
58. Змістовний блок критичного мислення: загальнометодологічні принципи і загальні стратегії.
59. Принципи, що становлять фундамент критичного мислення: скептицизм і об'єктивність.
60. Алгоритм критичного мислення, основні фази: аналіз, розуміння, оцінка, критика.
61. Характеристика основних прийомів критичного мислення. Основні стратегії мислення.
62. Особливості практичного використання сократівського опитування. Відповіді на сократівські запитання як різностороння, повна, об'єктивна інформація щодо теми.
63. Прийом INSERT як метод ефективного аналізу інформації при читанні.
64. Методи критичної обробки інформації.
65. Основні техніки критичного мислення.
66. Непряме та пряме доведення в юриспруденції.
67. Доведення за аналогією у юриспруденції.
68. Обґрунтування висновків.
69. Застосування поняття логічного наслідку, необхідної та достатньої умови в практичній діяльності правоохоронця.
70. Прийняття рішення у невизначеній ситуації.
71. Загальна характеристика запитань.
72. Структура запитань.
73. Види запитань.
74. Правила щодо запитань та помилки, пов'язані з порушенням цих правил.
75. Відповіді та їх види.
76. Правила відповідей та типові помилки при їх порушенні.
77. Правила і помилки щодо тези.
78. Чіткість, ясність, однозначність як головна умова ефективності аргументації і критики.
79. Незмінність протягом усієї аргументації або критики.
80. Помилка (*ignotatio elenchi*): «втрата тези» і «підміна тези».
81. Правила і помилки щодо аргументів.
82. Чіткість і ясність аргументів. Обґрунтованість (повністю або частково).
83. Помилка «необґрунтований аргумент» («хибний аргумент» і «випередження основи»).
84. Незалежність від тези.
85. Помилка «коло в обґрунтуванні».
86. Достатність для обґрунтування тези.
87. Помилка «надмірне обґрунтування».
88. Відповідність аргументів тезі.
89. Помилка «безпідставні аргументи».
90. Помилка «не підтверджує» («не впливає»).

9. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 - 81	
67 -74	
60 - 66	
1 – 59	Не зараховано (необхідне перескладання)

90-100 – здобувач освіти демонструє вільне володіння теоретичними питаннями, вміє переконливо, з посиланням на законодавство обґрунтовувати проблему, яку висвітлює; безпомилково дає відповіді на поставлені питання з посиланням на норми законодавства; вільно володіє термінологією;

82-89 – здобувач освіти при відповіді на теоретичні питання відповідає повно, володіє термінологією, знає нормативно-правові акти, вміло їх застосовує при відповіді на питання, однак може допускати деякі неточності чи положення без їх доведеності;

75-81 – здобувач освіти при відповіді на теоретичні питання може порушувати системність їх викладу, допускати окремі неточності, без їх доказовості, однак знає нормативно-правові акти, застосовує при відповіді на питання, володіє основними категоріями;

67-74 – здобувач освіти володіє більшістю теоретичними питаннями з предмету вивчення, володіє термінологією, знає нормативно-правові акти; однак не завжди може правильно та аргументовано застосувати норми законодавства;

60-66 – здобувач освіти не володіє більшістю теоретичними питаннями, однак знає основні категорії та нормативно-правові акти, але при відповіді на питання не обґрунтовує та не аргументує свою відповідь;

1-59 – здобувач освіти володіє теоретичними питаннями поверхнево; знає окремі категорії та нормативно-правові акти, але не вміє правильно їх застосовувати під час відповіді на питання.

10. Рекомендована література:

Основна література

1. А. Є. Конверський. Критичне мислення. 4-те вид. перероб. та доп. Підручник для студентів навчальних закладів вищої освіти усіх спеціальностей. Київ.: Центр учбової літератури, 2024. 386 с.
2. В. О. Сабадуха. Філософія критичного мислення та прийняття рішень: підручник. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2023. 680 с.
3. Логіка для юристів: підручник / В. С. Бліхар, В. В. Левкулич, М. М. Олексюк, Б. Б. Шандра, В. Ю. Свищо, О. І. Матвієнко. Вид. 2-ге, перероб. та доп. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2022. 316 с.
4. Професійне мислення як фактор становлення сучасного правника: навч. Посібник / Черновський О. К., Меленко О. В., Гриндей Л. М. Чернівці: Технодрук, 2021. 220 с.

Додаткова література

1. Афанасьєва М. В. Правова аргументація та юридичне письмо: навч.-метод. посіб. для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня. Одеса: Національний університет «Одеська юридична академія», 2022. 50 с.
2. Критичне мислення у вільному суспільстві: теоретико-методологічний, конституційно-та міжнародно-правовий потенціал: Матеріали міжнародної науково-практичної

- конференції, м. Київ, 17 квітня 2019 р. Київ: Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського, 2019. 152 с.
3. Кругляк М. І. Критичне мислення. Матеріали III частини онлайн-курсу «Логіка, аргументація, критичне мислення» [в блозі <https://criticalthinkerua.wordpress.com>]. Київ, 2021. 193 с.
  4. Недюха М. П. Критика як теоретико-пізнавальний та діалогово-полемічний конструкт конституційно-правового мислення // II Всеукраїнські правові наукові читання пам'яті доктора юридичних наук, професора, заслуженого юриста України, член-кореспондента Національної академії правових наук України Ніни Романівни Нижник: збірник матеріалів / за заг. ред. А. Є. Шевченка. Вінниця: ТОВ «ТВОРИ», 2018. 180 с.
  5. Теорія та практика аргументації: навч.-метод. посіб. (для здобувачів вищої освіти магістер. рівня за профілем освітньої програми «Філософія медійних практик») [Електронне видання] / І. Смазнова, Л. Сумарокова, І. Матюшина, Л. Токар; Нац. ун-т «Одес. юрид. академія». Одеса: Фенікс, 2023. 88 с.
  6. Nediukha N. P., Podolyaka A. M., Podolyaka S. A. Political corruption as a social and legal phenomenon: political and legal models of counteraction // Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Юридичні науки. 2020. Т. 31 (70). № 3. С. 13 – 19; 2020.